

Jaar	2016
Afdeling	1
Nummer	676
Publicatiedatum	15 juni 2016
Agendapunt	32
Datum initiatiefvoorstel	9 oktober 2015

Onderwerp

instemmen met het initiatiefvoorstel 'Maak van Amsterdam een jeugdloon-vrije gemeente' van de leden Boutkan, Groot Wassink, Kwint en Van Soest en kennisnemen van de bestuurlijke reactie

Met deze voordracht stellen wij u voor het volgende besluit te nemen:

Tekst van openbare
besluiten wordt
gepubliceerd

De gemeenteraad van Amsterdam,

Gezien het initiatiefvoorstel van het raadsleden Boutkan, Groot Wassink, Kwint en van Soest, getiteld: 'Maak van Amsterdam een jeugdloon-vrije gemeente',

Mede gezien de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel en de behandeling in de raadscommissie WE

Besluit:

- I. in te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel;
- II. kennis te nemen van de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel.

Wettelijke grondslag

Gemeentewet art. 147a, lid 1

Initiatiefvoorstel

Inleiding

Stemmen. Zelfstandig autorijden. Alcohol drinken. Zelf verantwoordelijkheid dragen voor schulden en leningen. Wie 18 wordt, betreedt het domein van de volwassenen, zowel in verantwoordelijkheid als wettelijke verplichtingen. Behalve op het gebied van loon. Terwijl 18-jarigen in bijna alle andere Europese landen onder het wettelijk minimumloon vallen, komen Nederlandse jongeren van hun 18de tot hun 23ste in een vreemde *twilight* zone van het jeugdloon- wat aanzienlijk minder salaris betekent. Dit minimumjeugdloon leidt tot oneerlijke situaties, waarbij medewerkers een dermate laag salaris verdienen dat het haast onmogelijk is om in de regio Amsterdam een fatsoenlijk, onafhankelijk bestaan op te bouwen. Nu in de Tweede Kamer en bij verschillende werkgevers het besef doordringt dat dit onderscheid vreemd en onwenselijk is, kan Amsterdam niet achterblijven. In dit initiatiefvoorstel vragen wij de gemeente Amsterdam om afscheid te nemen van dit jeugdloon.

Nederlands jeugdloon

Het Nederlandse jeugdloon heeft lange tijd een obscuur, maar weinig aangevochten of bekritiseerd plekje ingenomen binnen de wettelijke loonconstructies. Terwijl jeugdloon een weinig riant beloningsmodel voor jongeren van 18 tot 23 is; het jeugdloon is slechts 45 procent van het wettelijk minimumloon. Dat betekent voor een 18-jarige die een volledige werkweek draait, aan het einde van de maand slechts € 687 verdient. Dat is € 300 onder de armoedegrens die is vastgesteld op € 969. Volgens Young & United, de beweging van werkende jongeren, kan slechts 15 procent van de jongeren van 17 tot 23 jaar financieel op eigen benen staan. Volgens de FNV zijn er 400.000 jongeren in Nederland die zijn uitgeleerd en participeren op de arbeidsmarkt (dus geen studenten) die zodoende tussen wal en schip belanden. Ze verdienen te weinig geld om een huis te kopen of te huren of überhaupt om er fatsoenlijk van te kunnen leven.

In Amsterdam vallen 104.000 van haar inwoners onder de beroepsbevolking tussen de 15 en 24 jaar. Hiervan zijn 59.000 werkenden. Hoewel we niet exact kunnen vaststellen hoeveel Amsterdammers last hebben van het jeugdloon, is het aannemelijk dat in ieder geval een deel van deze 59.000 Amsterdammers minder verdient dat waar zij recht op heeft. ¹

Dat dit een buitengewone situatie is, blijkt als we het jeugdloon in Nederland in internationaal perspectief bezien. In Europa is er bijna geen enkel ander land dat een loongrens boven de 18 jaar heeft gelegd-uitzonderingen zijn het Verenigd Koninkrijk (21-overigens verdient een 18-jarige daar 83% van het minimumloon) en Griekenland (25). Zie hieronder het overzicht op basis van een grafiek die eerder in

De Volkskrant verscheen.²

Land	Minimumloon	Jeugdloon	Percentage tov minimumloon
Luxemburg	1922	Nee	100%
België	1501	Nee	100%
Nederland	1501	Ja	45%
Duitsland	1472	Nee	100%
Ierland	1461	Nee	100%
Frankrijk	1457	Nee	100%
Verenigd Koninkrijk	1378	Ja	83%
Slovenië	790	Nee	100%

¹ <http://www.ois.amsterdam.nl/download/522-de-amsterdamse-beroepsbevolking-van-15-74-jaar-naar-geslacht-en-leeftijdsgroepen-2014-x-1000>

² Volkskrant, 24-03-2015

Young & United

Aan de onbekendheid van het jeugdloon kwam dit voorjaar een einde. Dankzij Young & United en met steun van talloze partijen zoals FNV, JongeSocialisten, DWARS en ROOD, werd met uitgekende media-acties, slim lobbywerk en demonstraties de aanval geopend op dit 'kruimelcontract waarmee je geen toekomst kan opbouwen.' De campagne heeft haar vruchten afgeworpen. Allereerst in de publieke opinie, gepeild door Maurice de Hond. Uit zijn onderzoek kwam naar voren dat 66% van de Nederlanders tegen het jeugdloon is. 85% is van mening dat volwassen werknemers recht hebben op het volwassen minimumloon. Ook zegt 89% van de Nederlanders dat jongeren moeten kunnen rondkomen van een fulltime baan. Dat zijn duidelijke cijfers die aangeven hoe gedacht wordt over het jeugdloon.

Die publieke opinie heeft zich doorvertaald in afnemend politiek draagvlak voor de loonconstructie van het Jeugdloon. Enkele weken geleden heeft een meerderheid in de Tweede Kamer (PvdA, SP, GroenLinks, ChristenUnie, 50Plus, de Groep Kuzu/ Öztürk en de Partij voor de Dieren) haar steun gegeven aan een D66-motie waarin het kabinet wordt opgeroepen op korte termijn met concrete voorstellen te komen voor een fikse verhoging van het minimumjeugdloon.³ En her en der zijn er bedrijven, zoals een schoonmaakbedrijf uit Deventer⁴, die hebben aangekondigd om het jeugdloon af te schaffen, en alle werknemers, ook onder de 23, fatsoenlijk, volwassen loon te betalen.

Amsterdam

Terecht, volgens de indieners van dit voorstel. Ook wij zijn van mening dat het jeugdloon beter vandaag dan morgen kan verdwijnen. In de eerste plaats omdat het jeugdloon een dubieuze, niet natuurlijke knip maakt tussen volwassen jongeren en volwassen jongeren; er is geen logisch argument aan te voeren waarom een 24-jarige een volwassen loon krijgt, en een 18-jarige een jeugdloon. Volwassen is immers volwassen. Het argument dat een lager loon jeugdwerkloosheid helpt voorkomen is daarbinnen een gelegenheidsargument. FNV berekende dat, door hogere besteding van jongeren, er juist meer banen bij komen.

In de tweede plaats, en meer gericht op Amsterdam zelf, is leven in de stad duur. Voor goedkope woonruimte sta je inmiddels gemiddeld 10 jaar in de wacht, en wie een (sociale) huurwoning krijgt toegewezen is inmiddels € 523 gemiddeld per maand kwijt. Studentenhuisen zijn met € 493 per maand weinig beter, en een woning in de vrije huursector of een koopwoning valt helemaal buiten de bestedingsruimte van een jongere in Amsterdam.

De indieners staan pal voor een stad waar iedereen terecht kan, een gemengde, diverse stad, waar de verschillen tussen inkomensgroepen niet te groot is. Jonge Amsterdammers van onder de 23 die van dit salaris moeten rondkomen zullen in Amsterdam moeite hebben voor het opbouwen van een fatsoenlijk bestaan. Tot slot leidt het minimum jongerenloon tot verdringing: na hun 22ste moeten jongeren plaatsmaken voor een nieuwe, goedkope generatie. Hiermee lijken jonge medewerkers te worden tot makkelijk inwisselbare producten, die worden ingeruild als ze te duur zijn. Wij zijn blij dat de Kamer zich inmiddels tegen het jeugdloon heeft uitgesproken.

Wat dat betreft doet goed voorbeeld volgen. In die gedachte pleiten de indieners om ook in de gemeente Amsterdam en de regio het jeugdloon af te schaffen. Binnen de organisatie én met de inkooppartners waarmee de gemeente zaken doet. Hiervoor

³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dossier/29544/kst-29544-647?resultIndex=8&sorttype=1&sortorder=4>

⁴ <http://nos.nl/artikel/2032853-schoonmaakbedrijf-stopt-met-jeugdloon.html>

stellen we drie maatregelen voor:

Maatregel 1: jeugdloon vrij in de gemeentelijke organisatie

Uit beantwoording van Schriftelijke Vragen van 1 mei 2015 blijkt een zeer klein aantal medewerkers van de gemeente het jeugdloon te ontvangen.⁵ 'De gemeente Amsterdam' schrijft het college in haar beantwoording, 'heeft 24 medewerkers (19,4 Fte) in dienst die jonger zijn dan 23 (peildatum 1 april 2015). Van deze 24 medewerkers worden er 6 betaald op het voor hen volgens de wet geldende minimum jeugdloon. Drie van deze medewerkers zijn duale studenten. Bij duaal studeren wordt leren en werken gecombineerd, (ook wel leerwerk traject genoemd). De andere drie zijn zogenaamde Wajongers (Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten). De overige 18 medewerkers die jonger zijn dan 23 worden betaald conform het functiegebouw van de gemeente Amsterdam. Daarin is geen sprake van het minimumjeugdloon.' Het mag dan gaan om een relatief kleine groep werknemers, de indieners pleiten ervoor om het jeugdloon uit de gemeentelijke organisatie te verbannen.

Voorstel 1a Stop als gemeente Amsterdam met het betalen van minimumjeugdloon en betaal een regulier loon aan de categorieën medewerkers zoals hierboven omschreven.

Voorstel 1b: Voeg aan de Nieuwe Rechtspositieregeling Gemeente Amsterdam (NRGA) onder artikel 3.12 (minimumloon) toe dat *alle* werknemers boven de 18-jaar recht hebben op een salaris dat minimaal gelijk staat aan het wettelijk minimumloon.

Voorstel 1c: Ga in overleg met alle bedrijven en organisaties waar Amsterdam aandeelhouder is of een deelneming in heeft om ook binnen deze organisaties Jeugdloon af te schaffen.

Maatregel 2: Jeugdloonvrij bij inkoop

Het tweede voorstel gaat veel verder. In de organisatie werken (gelukkig) weinig werknemers die onder het jeugdloon vallen, de gemeente Amsterdam doet via inkoopprocedures zaken met meer dan 20.000 leveranciers waarbij, zoals het college zelf erkend, het 'zeer waarschijnlijk (is) dat hier bedrijven tussen (zitten) die mensen in dienst hebben die een wettelijk minimumjeugdloon verdienen.'

Wij willen een jeugdloon vrij Amsterdam. Het jeugdloon mag dan wel wettelijk zijn toegestaan, dat betekent niet dat je ervoor hoeft te kiezen als werkgever- in die zin is verschuilen achter de wet een *amorele* keuze. Het gaat erom wat je zelf wil als werkgever. Wij willen dat de gemeente Amsterdam bij inkoopende organisaties die medewerkers op jeugdloon betalen, geen werknemers voor de gemeente inzetten. *Voorstel*: Neem bij aanbesteding als criterium op dat organisaties die zaken doen met de gemeente Amsterdam, geen werknemers inzetten die het jeugdloon verdienen (ook niet in onderaannemingsconstructies).

Maatregel 3: neem het voortouw in overlegorganen

De gemeente Amsterdam is aangesloten bij veel overlegorganen en in sommige gevallen trekker: de Metropoolregio Amsterdam - kortweg MRA - het informele samenwerkingsverband van 36 gemeenten, de provincies Noord-Holland en Flevoland en de Stadsregio Amsterdam, de Arbeidsmarktregio Groot Amsterdam, waarvan Amsterdam de voorzitter is, en het Amsterdam Economic Board. Deze overlegorganen denken na, en geven vorm aan het economisch beleid in Amsterdam

⁵ http://zoeken.amsterdam.raadsinformatie.nl/cgi-bin/showdoc.cgi?action=view/id=235178/de_heer_Boutkan_PvdA_inzake_het_jeugdminimumloon.pdf

en in de regio. Daarmee zijn het uitgelezen platforms om de discussie over jeugdloon in voort te zetten. Hierbij zal ook worden gekeken naar wat Amsterdam doet als grootste publieke werkgever in de regio.

Voorstel: Roep als voorzitter van de arbeidsmarktregio Groot Amsterdam andere werkgevers op om hetzelfde voorbeeld te volgen als Amsterdam en agendeer het thema van 'Jeugdloon en fatsoenlijk bestaan' binnen het reguliere overleg. Geef de wethouder Werk & Inkomen een ambassadeursrol in het streven om Amsterdam Jeugdloonvrij te maken

Tot slot

Laat Amsterdam het voortouw nemen in de strijd tegen jeugdloon. Door maatregelen te nemen binnen de gemeente, maar ook een voortrekkersrol te nemen in de overlegorganen waar zij is vertegenwoordigd. Met de volgende drie maatregelen maken we een begin met het verbannen van deze kruimelcontracten, en zorgen we ervoor dat jongeren tussen de 18 en 22 een beter bestaan voor zichzelf kunnen opbouwen in de regio Amsterdam.

Voorstel: Stop als gemeente Amsterdam met het betalen van minimumjeugdloon en betaal een regulier loon aan de categorieën medewerkers zoals hierboven omschreven. Agendeer en organiseer het afschaffen van Jeugdloon bij bedrijven en deelnemingen van de Gemeente Amsterdam.

Voorstel: Neem bij aanbesteding als criterium op dat organisaties die zaken doen met de gemeente Amsterdam, geen werknemers inzetten die het jeugdloon verdienen (ook niet in onderaannemingsconstructies).

Voorstel: Roep als voorzitter van de arbeidsmarktregio Groot Amsterdam andere werkgevers op om hetzelfde voorbeeld te volgen als Amsterdam en agendeer dit thema binnen het reguliere overleg.

Geheimhouding

N.v.t.

Stukken

Meegestuurd De bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel.

Ter inzage gelegd n.v.t.

De leden van de gemeenteraad

D.F. Boutkan
B.R. Groot Wassink
J.P. Kwint
W. Van Soest
